

Ukážka

Bratislavský hrad je postavený na starom slovanskom hradisku z 9. storočia. Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907. Po zániku Veľkej Moravy sa stal pohraničným hradom ranofeudálneho uhorského štátu. V prvej polovici 15. storočia dal hrad úplne prestavať kráľ Žigmund v súvislosti s opevňovaním západných hraníc Uhorska proti husitom.

Vtedy vybudovali rozsiahly dvojposchodový gotický palác, ktorý bol obklopený priekopou a moderným opevnením. V prvej polovici 17. storočia, keď patril hrad Pálffyovcom, vybudovali tretie poschodie a dostavali dve nové veže. Ďalšie rozsiahle prestavby v druhej polovici 18. storočia vytvorili z hradu veľké reprezentačné sídlo uhorského miestodržiteľa. Po prenesení ústredných úradov do Budína zriadil Jozef II. na hrade generálny seminár. V ňom študoval aj prvý kodifikátor spisovnej slovenčiny Anton Bernolák. Požiar, ktorý tu v roku 1811 vypukol, premenil celý objekt na ruiny. Po niekoľkých mámych snahách o jeho obnovu mu vrátila nový život a kultúrne poslanie až veľká rekonštrukcia v roku 1953.

Hrad je dnes sídlom Slovenského národného múzea s historickou a hudobnou expozíciou. www.skonline.sk

1. Čo vyplýva z textu ukážky?

- A Bratislavský hrad sa stal po zániku Veľkej Moravy pohraničným hradom ranofeudálneho veľkomoravského štátu.
- B V 17. storočí bolo vybudované tretie poschodie a boli dostavané tri nové veže.
- C Podstatná architektonická úprava hradu bola zrealizovaná za vlády Jozefa II.
- D V roku 1953 sa uskutočnila veľká obnova hradu.

2. V ktorej z možností je podľa zloženia správne určená podčiarknutá veta ukážky 1?

- A jednoduché priraďovacie súvetie
- B jednoduché podrad'ovacie súvetie
- C jednoduchá veta s prístavkom
- D zložené súvetie

3. V ktorej z možností sú číslovky 1953 a II. (v spojení Jozef II.) správne napísané slovom?

- A tisíc deväťsto päťdesiattri, druhý
- B tisíc deväťsto pädesiattri, Druhý
- C tisíc deväťsto pädesiattri, druhý
- D tisíc deväťsto päťdesiattri, Druhý

4. V ktorej z možností je správne určená nasledujúca veta: Pod menom Pressalauspruch sa prvý raz písomne spomína v roku 907.

- A jednoduchá, dvojčlenná neúplná, oznamovacia
- B jednoduchá, dvojčlenná úplná, oznamovacia
- C jednoduchá, jednočlenná neslovesná, oznamovacia
- D jednoduchá, jednočlenná slovesná, oznamovacia

5. V ktorej z možností je správne určené slovo husitom z 1. odseku ukážky 1?

- A všeobecné podst. meno, I, sg., hrdina
- B všeobecné podst. meno, I, sg., chlap
- C konkrétne podst. meno, D, pl., hrdina
- D abstraktné podst. meno, D, pl., chlap

6. V prvej vete ukážky určí správne poradie druhov príđ. mien a ich vzorov.

- A prívlastň. (pekný), akostné (cudzí), vzťahové (pekný)
- B akostné (matkin), vzťahové (pekný), prívlastň. (pávi)
- C vzťahové (pekný), akostné (pekný), vzťahové (pekný)
- D vzťahové (pekný), akostné (cudzí), vzťahové (pekný)

7. V poslednej vete predposledného odseku vyhľadaj zámená a určí ich druh:

8. Vyber z možností správne význam cudzích slov z ukážky: ruiny, rekonštrukcia, expozícia.

- A zrúcaniny, obnovenie, výbuch
- B popol, oprava, výbuch
- C rozvaliny, oprava, výlet
- D zrúcaniny, obnovenie, výstava

9. Slová písomne, úplne sú príslovky:

- A príčiny, spôsobu
- B spôsobu, času
- C spôsobu, miesta
- D spôsobu, spôsobu

10. Slovo miestodržiteľ vzniklo:

- A skladaním
- B skracovaním
- C odvodzovaním pomocou prípony
- D odvodzovaním pomocou predpony

11. Vyber možnosť, v ktorej sú uvedené správne všetky tvary slov s predložkou.

- A prišiel po teba, neprišiel pre chorobu, za prvé
- B za päť minút, po prvé, vzhľadom na to
- C hrať na klavíri, od Táne, nechápem to
- D od Táni, vyzná sa v počítačoch, cez prestávku

12. Vyber správne gramatické kategórie slovesa vybudovali.

- A plnovýznam., 3. os, pl., min. čas, rozkaz. sp., nedok. vid, trpný rod
- B neplnovýznam., 3. os., sg., bud. čas, oznam. sp., nedok. vid, činný rod
- C plnovýznam., 3. os, pl., min. čas, oznam. sp., dok. vid, činný rod
- D plnovýznam. 3. os, pl. min. čas, oznam. sp., nedok. vid, činný rod

13. Koľko je v druhom odseku ukážky spojok?

- A 4
- B 5
- C 7
- D 6

14. Z druhého odseku vypiš častice.

15. S-kork_ sa pob-l- o svoj pr-b-tok. Pr-letel vrabec a sadol si na b-dlo.

Skúmal ob-ča-je svoj-ch priateľ-ov.

Chýbajúce samohlásky í/í, y/ý v uvedených vetách majú poradie:

- a) ý, y, i, i, í, í, y, i, i, y, í
- b) ý, y, y, i, í, y, i, i, y, i
- c) ý, y, i, i, í, í, y, i, i, y, i
- d) ý, y, i, i, í, í, y, i, y, y, i

16. Ktorá veta je napísaná správne?

- A Hej! Kto je tam?
- B Ach ty huncút.
- C Fúúúúúj, To je odporné.
- D Mňau: bolo počuť na dvore.

17. Nesprávne vety z otázky č. 16 napíš správne.